

***Pārskats par darbu ar bērniem
Balvu Centrālajā bibliotēkā
2015. gadā***

**SVEICAM PLAŠĀ APVĀRŠŅA
KONKURSA DALĪBNIEKUS BALVOS!**

2015
RAIŅA UN ASPAZIJAS GADS

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums Jūsu bibliotēku sistēmā, metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu.	2
2. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu/ jauniešu literatūras krājumu un lasītāju sastāvu	4
3. Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana	6
4. Pasākumi dažādām vecuma grupām: pirmsskolas vecuma bērniem un vecākiem, jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem, pusaudžiem	8
5. Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri attiecībā uz šīm mērķgrupām. Sadarbības vērtējums.....	14
6. Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes	16
7. Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā. Vajadzības.....	27
8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.	31

Pielikums

1.Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums Jūsu bibliotēku sistēmā, metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu.

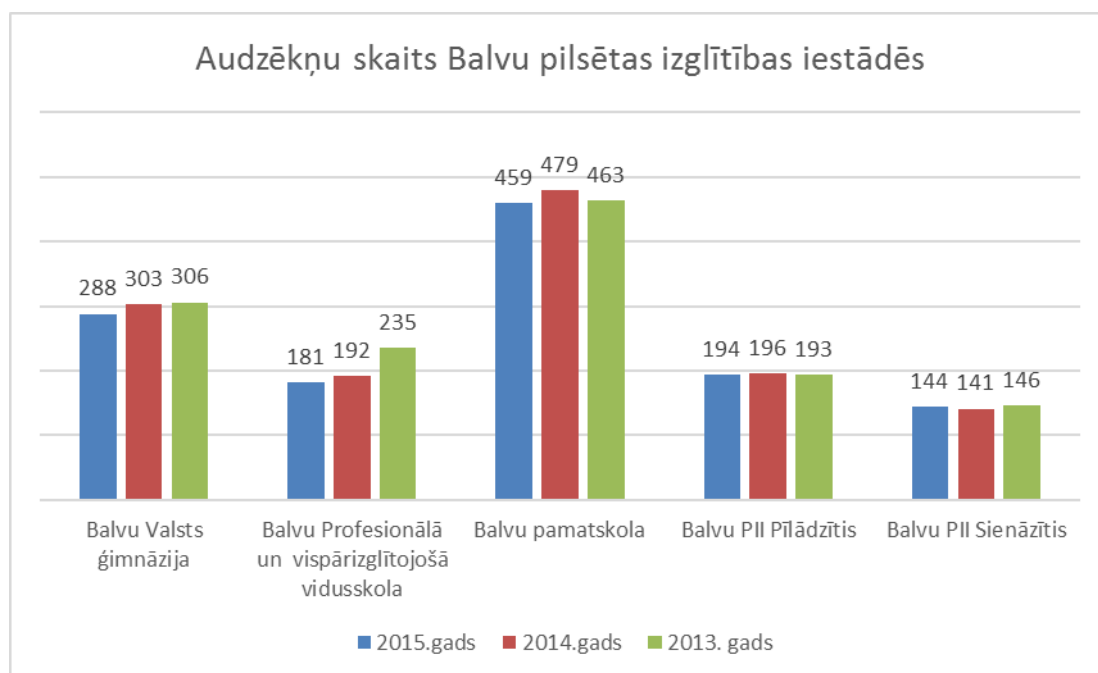
Svarīgākais darbā ar bērniem un jauniešiem Balvu Centrālajā bibliotēkā 2015. gadā:

- labiekārtota un pilnveidota vide atpūtas stūrītī bērniem
- ieviestas jaunas darba formas vecāku piesaistei bibliotēkā
- pasākumi par drošu interneta vidi, sasaucas ar aktualitātēm sabiedrībā un ir kļuvuši par pieprasītu aktivitāti
- īpaši esam strādājuši ar lokālās kultūrvides un vēstures jautājumiem

Balvu pilsētā ir 2 vispārizglītojošās skolas, 1 profesionālā un vispārizglītojošā un 2 pirmsskolas izglītības iestādes, kuru audzēkņi ir Balvu centrālās bibliotēkas apmeklētāji

Izglītības iestāde	2015.gads	2014.gads	2013. gads
	Skolēnu skaits	Skolēnu skaits	Skolēnu skaits
Balvu Valsts ģimnāzija	288	303	306
Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola	181	192	235
Balvu pamatskola	459	479	463
Balvu PII Pīlādzītis	194	196	193
Balvu PII Sienāzītis	144	141	146
KOPĀ	1266	1311	1343
	-45	-32	

3 gadu laikā skolēnu skaits skolās samazinājies par -72

Balvu centrālajā bibliotēkā 2015. gada beigās pēc statistikas datiem no 2353 reģistrētajiem lietotājiem BIS ALISE 803 t.i. 34,1 % bija lietotāji līdz 18 gadiem; 2014. gadā tie bija 757. Skaitliski tas bija + 46 vairāk kā 2014. gadā

Apmeklējumi līdz 18 gadiem- sastādīja 44% no visiem bibliotēkas apmeklējumiem

Izsniegums līdz 18 gadiem bija 23% no visiem bibliotēkas apmeklējumiem

	Lasītāji BIS ALISE	Las.- 18	Apmeklējums	Apmekl.- 18g	Izsniegums	Izsniegums- 18g
2015.g.			21130	18741	21187	17849
Kopā BLN				89%		84%
Kopā BCB	2353	803	46466	20634	81517	18454
		34,1%		44,4%		23%

BLN	Apmeklētāji	Apmekl-18	Izsniegums	Izsniegums- 18
2015	21130	18741	21187	17849
2014	23848	21416	37035	33671
	-2718	-2675		

Apmeklētāju skaits bērnu literatūras nodaļā samazinājās, bet izsniegumu nesalīdzinājām, jo 2015. gadā vairs neuzskaitījām izsniegumu apmeklētājiem interneta lasītavā.

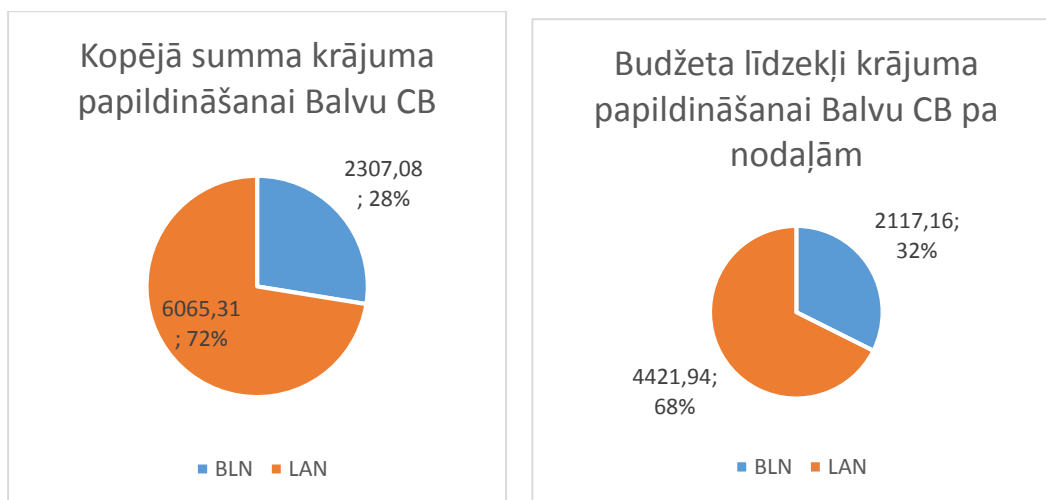
2. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu/ jauniešu literatūras krājumu un lasītāju sastāvu

Balvu CB bērnu literatūras nodaļas krājums tiek veidots un papildināts galvenokārt no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, par prioritāti ņemot latviešu bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru, uzziņu literatūru bērniem un jauniešiem. Mazajiem lasītājiem svarīgas ir bilžu, spēļu grāmatas. Regulāri sekojam skolu ieteicamo literatūru sarakstiem un vajadzības gadījumā papildinām savu grāmatu fondu, lai tiktu apmierinātas lietotāju vajadzības pēc literatūras mācību procesa apguvei

N.p.k.	Iegādes avots	Skaits	Summa
1.	Budžeta līdzekļi- pirkums	334	2117,16
2.	Bezatlīdzībā nodots	24	143,79
3.	Dāvinājumi- individuālie	3	37,8
4.	Pasūtījums- Egmont	2	8,33
	KOPĀ	363	2307,08
	Periodiskie izdevumi	304	
	Pavisam kopā	667	

	Jauniegvumu salīdzinājums									
	BLN		BLN		BLN		Pieaugušo LAN	Balvu CB kopā		
Gads	2015		2014		2013			2015	2015	
	eks.	summa EUR	eks.	summa EUR	eks.	summa EUR	eks.	summa	eks.	summa
Kopā	363	2307,08	403	2309,02	468	2489	773	6065,31	1136	8372,39
Budžeta līdz.	334	2117,16	290	1709,56	366	1989	526	4421,94	860	6539,1
Periodiskie izdev	304									
Nosaukumi	28		26		33					

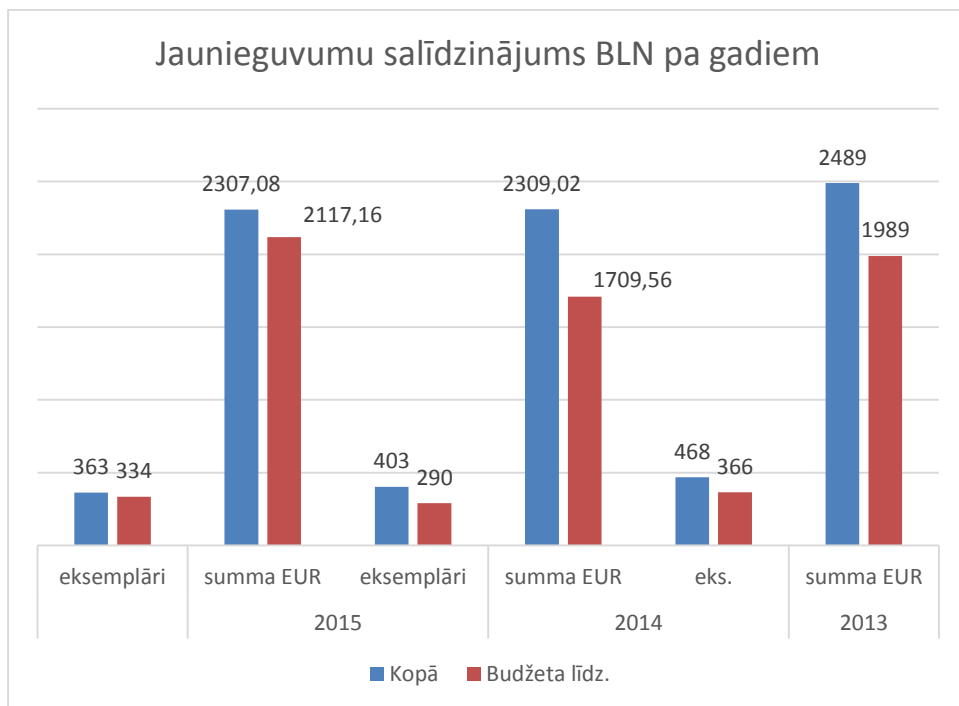
Bērnu literatūras nodaļā fonda papildināšanā 2015. gadā bija vērojama pozitīva tendence, no budžeta līdzekļiem grāmatu u.c pārējo izdevumu iegādei (bez periodikas) tika izlietots par 407,60 EUR vairāk.

No visa bibliotēkas krājuma bērnu literatūras fonda papildināšanai (bez periodikas) tika iztērēti **2307,08 EUR, t.i. 28%** no visiem kopīgajiem līdzekļiem

No budžeta līdzekļiem bērnu literatūras nodaļas fonda papildināšanai (bez periodikas) tika piešķirts **2117,16 EUR, t.i. 32%** no budžeta līdzekļiem

Bērnu literatūras nodaļas krājuma salīdzinājums pa gadiem- 2015, 2014, 2013.

3. Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana

Strauji attīstoties modernajām tehnoloģijām, gandrīz katram skolas bērnam ir viedtālrunis, planšete, kur ļoti ērti interneta resursos ar vienu klikšķi sameklēt atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem. 2015. gadā lasītavā tika uzskaitīti 802 WI-FI izmantotāji. Lasītavā sarūk literatūras fondā meklēto uzziņu skaits, šogad tādas bija 52. Uzziņu informācijas darbā tika izmantots uzziņu literatūras fonds, datu bāzes www.letonika.lv; www.lursoft.lv; www.pasakas.net; www.dainuskapis.lv; www.balvurcb.lv/kulturvesturesdatubaze, kā arī citi informācijas meklēšanas serveri. Pieprasītākās uzziņas ir atrast nepieciešamo grāmatu vai rakstu no žurnāliem. Atbildes tiek meklētas enciklopēdijās, vārdnīcās, rokasgrāmatās. Ātrāk informāciju var sameklēt internetā, bet bieži šī informācija var būt neprecīza, tāpēc jāpārbauda vairākos interneta resursos un datubāzēs. Vecāko klašu skolēniem skolotāji prasa, lai darbam būtu atsauces no izmantotās literatūras avotiem, vairākumā tām ir jābūt grāmatām. Lai bērnus rosinātu meklēt informāciju grāmatās un veikli prastu tajās orientēties, lasītavā tika rīkoti 5 mini konkursi par dažādām tēmām, kur atbildes uz jautājumiem bija jāsameklē lasītavas fonda grāmatās, kuros piedalījās 71 apmeklētājs

Katru dienu nākas saskarties arī ar pieaugušo apmeklētāju lūgumiem, jo daudzas iestādes ir slēgušas Balvos filiāles, tāpēc iedzīvotāji nezināšanas gadījumā nāk palīdzību prasīt bibliotēkām. 60 apmeklētājiem tika palīdzēts veikt dažādus maksājumus, pārslēgt līgumus, aizpildīt iesniegumus, izdrukāt biļetes u.c. Vecākā gājuma cilvēki ir izmisuši, jo ar katru gadu vairāk iestādes pāriet uz elektronisko pakalpojumu sniegšanu, kas ir ātrāk un ērtāk, bet visiem iedzīvotājiem nav pietiekošas datorprasmes un personīgie datori. Šodien bibliotēkām pašām ir jāizstudē un jāzina citu iestāžu pakalpojuma sniedzēju prasības, lai varētu apmeklētājiem pēc iespējas ātrāk un precīzāk palīdzēt. No bibliotēkā tas prasa ļoti lielu ieguldījumu, atbildību, pacietību, sapratni, jo bieži cilvēks neprot izskaidrot, kas tieši ir nepieciešams un nav vajadzīgo dokumentu līdzī, kā arī paši neprot strādāt ar datoru.

Ar katru gadu arvien aktuālāka kļūst droša interneta izmantošanas tēma, tādēļ no 18.-26. februārim Balvu centrālajā bibliotēkā tika piedāvāta **informācijas stunda "Kopā par labāku internetu!"** 7.-8. klašu kolektīviem, ko noklausījās 83 interesenti, Rugāju novada vidusskolas skolotāji paši izteica vēlmi apmeklēt šo informācijas stundu, ko noklausījās 27 skolēni, bet septembrī – **informācijas stunda "Drošs internets"** 7.,8.,9.klašu skolēniem tika novadīta Balvu Valsts ģimnāzijas zālē un oktobra mēnesī, atbalstot skolotāju dienu, mūsu vecākā bibliotekāre Evita klases stundā Balvu Profesionālajā un vispārējā vidusskolā 15 jauniešiem stāstīja par drošu un pareizu darbošanos interneta vidē.

Informācijas stunda "K. Barons un datubāze www.dainuskapis.lv"

Šogad Dainu tēvam- 180.Sagatavota prezentācija, aicināti skolēni iepazīt K. Barona dzīves lappuses, ieguldīto darbu; ieskats datubāzē www.dainuskapis.lv. Skolēni tika iesaistīti arī aktivitātēs: saliec pareizi tautasdziesmu un pasaki, kura tematiskajai grupai tā pieder, izlasi un pabeidz tautasdziesmu, kurai nav beigu; pārbaudījām, cik bērni ir

gatavi tautasdziesmu maratonam skolā: tika skaitītas zināmās tautasdziesmas. Rezultāti bija dažādi: viens zina daudz, viens aizmirsis to pašu vienu, vēl kādam ir paķēries līdzī špikerītis, kas tiek gatavots jau priekš skolas. Piedalījās 76 apmeklētāji

Žurnālu apskati 2. klašu kolektīviem “Žurnāli, kuri varētu Tevi interesēt”

Mērķis: iepazīstināt ar lasītavas žurnāliem, attīstīt nepieciešamās prasmes informācijas meklēšanā. Stunda tika sadalīta divās daļās – klausīšanās un praktiskā darbošanās. Skolēni tika iepazīstināti ar lasītavā pieejamajiem žurnāliem, uzzināja kā var kļūt par lasītāju, kādi noteikumi jāievēro izņemot žurnālus uz māju, kā pareizi atrast vajadzīgo informāciju. Skolēni sadalījās grupās, izvilka jautājumu, uz kuru atbilde bija jāsameklē kādā no žurnāliem. Grupa nāca priekšā un prezentēja klases biedriem savu izlasīto. Notika 4 reizes, kurās piedalījās 70 apmeklētāji

4. Pasākumi dažādām vecuma grupām: pirmsskolas vecuma bērniem un vecākiem, jaunākā un vidējā skolas vecuma bērniem, pusaudžiem

Tiek organizēti, lai

- radītu un veicināti interesi par bibliotēku un lasīšanu jau no mazotnes
- bibliotēku izmantotu kā informācijas ieguves vietu
- bibliotēka būtu kā interesanta un lietderīga brīvā laika pavadīšanas vieta

Balvu CB bērnu literatūras nodaļas darbība statistikā

Pasākuma veids	Biežums	Apmeklētāji- dalībnieki
Literatūras izstādes	59	

Jauno grāmatu dienas	12	
Gleznu izstādes	1	
Darbojas lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu-Jauniešu- Vecāku” žūrija		
Mini konkursi	5	71
Erudīcijas spēles	14	384
Informācijas stundas skolēniem	11	258
Informatīva rakstura pasākumi bērnu vecākiem	3	50
Bibliotēkas iepazīšanas ekskursijas	7	105
Sarunas par grāmatām jeb jauno grāmatu apskati	8	142
Diskusijas par grāmatu J.Tellere “Nekas”	1	11
Krustvārdu mīklu konkursi	5	46
Literārās stundas	6	149
Radošās darbnīcas	3	25
Žurnālu apskati	4	70
Tematiskas rīta stundas pirmsskolniekiem	12	269
Pasaku priekšā lasīšanas stundas	2	23
Dzejas stundas	2	35
KOPĀ	155	1638

Darbojās lasīšanas veicināšanas programma “**Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija 2015**”, kurā darbojās **185** lasītāji.

Balvu Centrālā bibliotēkā 24.aprīlī no plkst.19.00-22.00 notika Bibliotēkas nakts “**Reiz gribu visu skaidri-gaiši zināt**” aktivitātes.

Pasākuma laikā dzīvojām un darbojāmies saskaņā ar Aspazijas un Raiņa dzejas rindām – “Puķu lodziņš”, “Manu lellīti sauc Lolīte”, “Klusā grāmata”, “Spēlēju, dancoju”, “Saulainais stūrītis” u.c.

Ierastās bibliotēkas telpas pārvērtās radošajās darbnīcās, filmu istabās un erudīcijas kambaros. Notika leļļu parāde un pasaku lasīšana lellēm. Tika darinātas kreppapīra puķes, aktīvi šūtas lupatu lellītes, zīmētas un laminētas grāmatzīmes ar Raiņa un Aspazijas dzejas rindām, ko papildināja apmeklētāju zīmējumi; bija iespēja uzzināt grāmatas ceļu no grāmatnīcas līdz bibliotēkas plauktam. Bibliotēkas priekšā par brīvo skatuvi rūpējās Bērnu un jauniešu centrs - dejoja, dziedāja un runāja dzeju. Bija daudz mazu dalībnieku dejotāju un līdz ar viņiem vecāku. Bērni varēja piedalīties sportiskās aktivitātēs piepūšamajā pilsētiņā no Sporta centra.

Februāris ir mūsu pilsētas dzimšanas dienas mēnesis, tādēļ galvenā tēma arī bibliotēkā bija- Balvi- skaistākā pilsēta Latvijā, kad 3.-4. klašu kolektīvi tika aicināti izspēlēt erudīcijas spēli- ceļojot pa Balviem kartē un atbildot uz dažādiem jautājumiem, minot mīklas, liekot puzzles. Mērķis- apzināt un stiprināt piederības sajūtu savai pilsētai, pārbaudīt un nostiprināt zināšanas. Šogad šī spēle tika pilnveidota, jo Balvu novada domē tika izdrukāta palielināta Balvu karte, kas spēli padarīja

nopietnāku. Spēli izspēlēja 10 reizes, kopā 308 apmeklētāji. Visas skolotājas pateicās par iespēju piedalīties, bet viena skolotāja Ārija Žuga teica- paldies, ka uzaicinājat, mums pašiem tādām lietām neatliek laika.

Arī 8 mākslas skolas pedagogi savas izstādes atklāšanas reizē bibliotēkā tika aicināti izspēlēt spēli par Balviem, tikai jautājumi tika nedaudz pamainīti. Šī spēle un arī citas tika arī piedāvāta ideju tirgum bibliotekāru biedrības konferencē Rīgā un guva arī necerētu interesi un apbrīnu.

Mini konkurss lasītavas apmeklētājiem” Es mīlu savu pilsētu!”

No lasītavas fonda pieejamo materiālu klāsta sagatavoti jautājumi par Balvu pilsētu. Lasītājiem bija jāsameklē pareizas atbildes, jāsaraksta uz lapiņas un jāiesniedz bibliotekārei, jārisina krustvārdu mīkla un jāievieto pareizi Balvu ielu nosaukumi.

Novembris – Latvijas dzimšanas dienas mēnesis, kad vairāk nekā citkārt pievēršamies tēmai mana Latvija- izstādes, konkursi , **spēle 2.klašu skolēniem ”Mana Latvija”**: ceļojam pa Latviju, izmantojot karti, sākot no Balviem, metam kauliņus un atbildam uz jautājumiem, kas būtu jāzina katram Latvijas skolēnam. Pārsvārā bērni zinoši, ejot projām 2.c klases skolotāja Ilze teica: paldies, piedāvājiēt vēl kaut ko tikpat interesantu **PALDIES** viņai par to!

Lasītavas **mini konkurss “Vai Tu zini, kas ir Latvija? Tā ir zeme mana dzimtene.”**
Mērķis: pielietot savas esošās zināšanas, risinot sagatavotās krustvārdu mīklas par Latviju; jautājumi uz kuriem atbildes noteikti būtu jāzina katram Latvijā dzīvojošam bērnam; veicināt attīstīt prasmes sameklēt internetā atbildes par Latviju uz daudz sarežģītākiem jautājumiem. Skolēniem bija saīsinātā diena un visi svinīgi ģērbti ar Latvijas simbola lentīti pie krūtīm, vēl saviļņoti pēc skolā Latvijas gadadienai veltītā pasākuma lasītavā pulcējās jau plkst. 13.00. Tieši šajā dienā iepļānotais mini konkurss

bērnu vidū bija ļoti pieprasīts. Lielākie bērni ar lielu ieinteresētību izspēlēja spēli “Latvija”, mazākie apvilka Latvijas kontūrkarti, izkrāsoja to. Daži izkrāsoja Latvijas karogu, lasīja dzejoļus. Pavisam mini konkursā piedalījās 16 bērni un par darbu saņēma veicināšanas balviņas.

Bibliotēka kā brīvā laika pavadīšanas vieta

Kino un bibliotēka

Ar Lauku atbalsta dienesta un Balvu novada pašvaldības atbalstu Balvu Centrālajā bibliotēkā ir labiekārtota brīvā laika vieta bērniem un jauniešiem: iegādāts jauns televizors, DVD atskaņotājs, mūzikas centrs un 3 sēžam maisi.

Tā būs TEV- bibliotēkas apmeklētāj, iespēja baudīt saturīgu un kvalitatīvu kino bibliotēkas telpās un klausīties kvalitatīvu mūziku.

Nāc, pavadī savu brīvo laiku un izmanto iespējas, ko piedāvā Balvu Centrālā bibliotēka!

Brīvā laika vieta tika labiekārtota projekta Nr. 14-07-LL04-L413201-000007 „Inovatīvu pakalpojumu attīstīšana jauniešu un bērnu brīvā laika kvalitātes uzlabošanai Balvu Centrālajā bibliotēkā” ietvaros.

Informācija par šī projekta aktivitātēm 2 reizes tika atspoguļota arī Latgales un Vidzemes TV ziņās, laikrakstā “Balvu novada ziņas” un novada laikrakstā “Vaduguns”

Dažreiz mēs brīvo laiku pavadām šādi:

Spēlējam dambreti!

Krāsojam!

Atpūšamies!

Un atkal spēlējam!

Radošās darbnīcas

Visbiežāk tiek organizētas skolēnu brīvlaikos, kad svinam gadskārtu svētkus; pavasarī Lieldienas un ziemā Ziemassvētkus

“Paša rokām radīts pārsteiguma brīnums” kad notika svečturu un sniega bumbu, apsveikuma kartiņu izgatavošana, ko pēc tam dalībnieki varēja pasniegt saviem draugiem un tuviniekiem

5. Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri attiecībā uz šīm mērķgrupām. Sadarbības vērtējums.

Jebkura veiksmīga darba pamatā ir sadarbība. Sadarbība starp iestādēm, atsevišķiem cilvēkiem palīdz sasniegt izvirzītos mērķus un uzdevumus, sniedz gandarījuma sajūtu, ka darbs, ko darām kādam ir vajadzīgs

Balvu CB bērnu literatūras nodaļai sadarbība ir izveidojusies ar

Balvu pamatskola	1.-6. klašu skolēni regulāri apmeklē bibliotēkas veidotos pasākumus
	Vislielākais paldies skolas ārpusklases darba organizētājai skolotājai Nadeždai Bogdanovai, skolas bibliotekārei Rudītei Bukšai, visām klašu audzinātājām, kuras mūsu pasākumus novērtē un apmeklē

Balvu Valsts ģimnāzija	-7.-9. klašu kolektīvi apmeklēja pasākumus bibliotēkā; bibliotēkas darbinieki aicināti uz informācijas stundām skolā -Skolas dramatiskais kolektīvs iepriecināja bērnu žūrijas lasītājus ar saviem iestudējumiem - bibliotēkas darbinieki jau otro gadu tiek aicināti par žūrijas ekspertiem uz novada lasītprasmes konkursu 7.-8.klašu skolēniem. 2015. gada tēma A. Sakses "Pasakas par ziediem"
	Paldies skolas bibliotekārei Lūcijai Jermacānei, dramatiskā kolektīva vadītājai, skolotājai Aijai Dvinskai, mācību un ārpusklases darba organizētājām, skolotājām Inārai Konivālei un Dainai Mediniecei
Rugāju novada vidusskola	Izrāda interesi par informācijas stundām interneta izmantošanā bērniem
	Paldies Rugāju novada vidusskolas sākumskolas metodiskā kabineta vadītājai Agitai Kukurānei
Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola	Bibliotēkas darbinieki aicināti uz informācijas stundu skolā
	Cerēsim, ka iesāktā sadarbība ar ārpusklases darba organizatori Gunitu Prokofjevu nostiprināsies
Stacijas pamatskola	Ar prieku vienmēr atsaucas mūsu pasākumiem, šogad Grāmatu svētki
	Paldies skolas direktorei Rutai Bukšai
Pirmsskolas izglītības iestādes "Pīlādžītis" un "Sienāzītis"	Mazie audzēkņi kopā ar skolotājām regulāri apmeklēja pasākumus bibliotēkā

	Vislielākā pateicība audzinātājām: par interesi un atsaucību,- I.Svelpei ,I.Paulīnai I. Mārtužai, L.Baltajai ,D. Znotiņai, A.Saidānei, I.Voicišai, S. Savičai; A.Pušpurei,I.Skučai un “Sienāzītis”metodiķei V. Lielbārdei
Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiālbibliotēka	Izstāde- informācijas stunda “Punktiņraksti”- viss par to, kā lasa cilvēki, kuri neredz bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā.
	Paldies Balvu filiālbibliotēkas vadītājai Ilonai Laicānei par piedāvājumu
Balvu novada laikraksts “Vaduguns” un laikraksts “Balvu novada ziņas”	Atspoguļo aktivitātes, kas notiek bibliotēkā
www.balvi.lv sabiedrisko attiecību speciālisti	Vienmēr regulāri tiek ielikta aktuālākā informācija no bibliotēkas novada domes mājaslapā
LNB BLC darbinieki	Konsultācijas par dažādām aktivitātēm darbā ar bērniem
	Paldies Silvijai Tretjakovai , Ilzei Čilipānei, Madarai Vīlipai , Sarmītei Galsai u.c.

6. Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes

2015. gada lasīšanas veicināšanas aktivitātes vairāk tika veltītas

- Raiņa un Aspazijas dzīves un daiļrades iepazīšanai: izstādes, konkursi, dzejas stundas, dalība “Plašā apvāršņa “ konkursā, bibliotēkas nakts pasākumi, kas bija veltīti Raiņa un Aspazijas 150 jubilejas gadam
- pasaku meistaram H. K. Andersenam šogad atzīmējām 210: literārās stundas, konkursi, izstādes, filmu pēcpusdienas, kas palīdzēja izzināt Andersena skaistās pasakas
- K. Baronam -180 veltītas informācijas stundas, izstādes, konkursi

-gadskārtu svētku izzināšana, vairāk uzmanību pievēršot Lieldienām un Ziemassvētkiem- izstādes, konkursi ,radošās darbnīcas ,spēles ar mērķi uzzināt, pārbaudīt, nostiprināt zināšanas par latviešu tradīcijām

-darbošanās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija , kurā grāmatas lasīja un vērtēja 185 lasītāji. Vairāk lasīšanas eksperti bija pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi -99

Tematiskās rīta stundas pirmsskolniekiem notiek regulāri, pateicoties sadarbībai starp pirmsskolu skolotājiem un bibliotekāriem, skolotāju ieinteresētībai un atsaucībai 2015. gadā notika 12 reizes, kurās piedalījās 269 apmeklētāji, kā, piemēram “Iepazīstam ežus”, “Raibā sēņu pasaule”, “Pirmā tikšanās ar bibliotēku””, Ceļā uz Bērnu žūriju-2015!”,”Ziemassvētkus gaidot ”,”Braila raksts”, kas notika sadarbībā ar Neredzīgo bibliotēku; “Grāmatu varoņi uz ekrāna” u.c.

Visiem 111 apmeklētājiem ļoti patika rīta stunda : **Raibā sēņu pasaule** , jo interesanti bija aplūkot arī izstādi par sēnēm, bērni iesaistījās sarunās par rudeni un sēnēm, kādas sēnes pazīstam, kur vispār var atrast sēnes : nauda, cepumu formiņas, mēbeles, nosaukumi utt; klausījās dzejoļus, pasaku, mīklas, izvingrojām- kā sēne aug, krāsoja sēņu lapas, ko beigās izlikām izstādē pie sienas. Par pamatu sarunai bija materiāli, kas izlikti izstādē ”Sēnes”.“ Pie jums bija jauki”, promejot teica skolotājas. Tas bija mūsu darba vislabākais novērtējums

Pārsteidzoši interesanta un pieprasīta izvērtās **izstāde – informācijas stunda “Punktiņraksti”**, - par to, kā lasa cilvēki, kuri neredz, kuru ar savu stāstījumu atdzīvināja kolēģe no Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiāles vadītāja Ilona Laicāne. Apmeklētāji iepazinās ar Braila rakstu, apskatīja grāmatas ko lasa redzīgi un cik bieža tāda pati grāmata ir neredzīgiem cilvēkiem, taustīja zāļu iepakojumu un, atklājot “punktiņu” rakstu, rakstīja savus vārdus Braila rakstā utt. Apmeklētāji bija gan 52

pirmsskolnieki, gan 40 skolēni, gan tika uzaicināti arī 12 kolēģi no pieaugušo nodaļas, pavisam kopā 104. Pēc skolotājas ierosinājuma šī izstāde- informācija tiks piedāvāta arī citiem skolēniem.

Pateicoties labajai sadarbībai ar pirmsskolas izglītības iestāžu skolotājām un abonementa vecāko bibliotekāri Inesi, izdevās noorganizēt 3 ikgadējās sapulces bērnu vecākiem savādākā vidē. Tā notika bibliotēkā, kur noklausoties savu bērnu sagatavoto koncertiņu, vecāki tika iepazīstināti arī ar iespējām, ko piedāvā bibliotēka ģimenēm ar bērniem: izejot ekskursijā pa visām bibliotēkas telpām. Pēc tam vecāki un audzinātājas apsprieda sev aktuālos jautājumus, bet bērni pa to laiku jautri pavadīja laiku bērnu literatūras nodaļas atpūtas stūrītī, kur krāsoja, skatījās grāmatas, lika lego klučus, skatījās multenītes.

Arī sociālā servisa 7 māmiņu klubiņa dalībnieces tika iepazīstinātas ar iespējām, ko piedāvā bibliotēka.

6 **literārās** stundas šogad tika organizētas dažādām vecuma grupām, sākot no pirmsskolniekiem, skolniekiem, līdz pat kolēģiem bibliotēkā, kurās piedalījās 149 apmeklētāji, tās bija veltītas Aspazijas dzīvei un daiļradei un H. K. Andersena pasaku varoņiem.

Literārā stunda” H. K .Andersens un viņa pasakas dzīvo arī šodien”-

bērniem patīk pasakas, bet viņi” nepazīst” tādu Andersenu, bet kad sāc rādīt un stāstīt konkrētas pasakas: Īkstīte, Alvas zaldātiņš u. c., izrādās gan esam dzirdējuši, gan esam lasījuši, tikai nezinām, kas tās ir sarakstījis, tādēļ ieskatāmies rakstnieka dzīvē, pazīstamākajās pasakās, fragmentos un noklausāmies arī visīsāko pasaku- Princese uz zirņa- www.pasakas.net

Literārā stunda pirmsskolniekiem “Sēd uz sliekšņa pasaciņa”

dalībnieki iepazīst Aspazijas dzeju, paši lasa jautājumus, pēta Aspazijas grāmatu kur atrast saturu, kur mākslinieku, dzejoļus utt., skatāties multenīti pēc Aspazijas dzejoļiem un pat nodziedam šūpla dziesmiņu

Literārā rīta stunda kolēģiem no citām bibliotēkas nodaļām **“Kopā ar Aspaziju”**, kad ieskatāties Aspazijas bērniības dienu stāstā, lasām fragmentus, dzejoļus un pat noskatāties animācijas filmiņu **“Sēd uz sliekšņa pasaciņa...”**

Atbalstot Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas aktivitātes, čaklākie bibliotēkas apmeklētāji varēja piedalīties literārajā un radošās darbošanās stundā **“Draudzība. Draudzība? Draudzība!”**, kur iepazīnās ar ziemeļvalstu rakstnieku grāmatām, kurās stāstīts par draudzību, klausījās fragmentu lasījuma, izspēlēja draudzības spēli, varēja pafilozofēt: kas ir draugs? kas ir tas jaukākais, ja tev ir draugs? u.c. Noslēgumā visi dalībnieki piedalījās kladītes izgatavošanā, ko varēs uzdāvināt savam draugam.

Kaut arī tas uzlika lielu atbildību, mēs jutāmies pagodināti, ka Balvi tika izvēlēti par vietu, kur notika **“Plašā apvāršņa konkurss”**, ko organizēja Latvijas Nacionālā bibliotēka kopā ar Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi lai, atzīmējot Raiņa un Aspazijas 150. jubileju, aktualizētu abu rakstnieku darbus, idejas un dzīvesstāstus mūsdienu jauno lasītāju pieredzē.

“Pastāvēs kas pārvērtīsies” 10.aprīlī Balvu Kultūras un atpūtas centrā pulcējās vairāk nekā pussimts bērnu un jauniešu no visas Latgales, lai apliecinātu savas zināšanas un erudīciju par Raini un Aspaziju konkursā “Plašais apvārsnis”. Konkursa 2.kārtā Balvos katrs dalībnieks prezentēja pašu gatavotos Raiņa un Aspazijas karogus, kā arī izpildīja dažādus uzdevumus, kuros žūrija no Rīgas pārbaudīja zināšanas par mūsu tautas dižgaru darbiem un dzīvesgājumu. No Balvu reģiona piedalījās 17 dalībnieki, bet ceļazīmes uz finālu Rīgā saņēma D.Ivdre, A.Prole no Balvu pamatskolas V. Servidova, A.Raibekaze no Balvu Valsts ģimnāzijas R.Ozoliņš no Rugājiem un E.Ločmele un M. Bukša no Baltinavas.

Prieks par tādiem bērniem, kas uzdrīkstas un skolotājiem, kas viņus ieinteresē un atbalsta!

SVEICAM PLAŠĀ APVĀRŠŅA KONKURSA DALĪBNIEKUS BALVOS!

2015
RAIŅA UN ASPAZIJAS GADS

Informācija par šo pasākumu izskanēja gan Balvu novada laikrakstā “Vaduguns”, gan arī Latgales TV . Vairāk informācijas var skatīt pielikumā

Vaduguns.-2015.- 14. aprīlis

Literatūras izstādes, kuras gribas pieminēt, kā izdevušās un interesi raisošas :

“Lellīte labiņa, klausu uz vārdiņa”- izstādi ar Raiņa dzejoļiem par lellīti Lollīti , M. Stārastes lellītes zīmējumus, praktiska rakstura grāmatas, kā šūt lupatu, pirkstiņ lellītes, papildināja 26 lelles- visdažādākās –no īstām bērniņas dienu lellēm līdz pat mūsdienu Bārbijām.

“Gājēji uz Mēnesdārzu”- kopīga izstāde, kas tika veidota no bērnu literatūras nodaļas un pieaugušo nodaļas grāmatu fondiem un tika izlikta bibliotēkas zālē

“Oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem- 2014”- uz vietas bija apskatāma visa bibliotēkā pieejamā oriģinālliteratūra, kas izdota 2014. gadā.

“Raibā sēņu pasaule”- literatūru veiksmīgi papildināja dažādas sēnes- pelējuma, formiņu, naudas, spēļu sēnes u.c.

“Punktiņraksti....”- par to, kā lasa cilvēki, kuri neredz

Novada laikraksta un TV redzeslokā nonācām ar Bērnu grāmatu nedēļas pasākumiem, kas notika arī citviet Latvijas bibliotēkās

BĒRNU GRĀMATU NEDĒĻA

1. – 7. jūnijs

Ceļā uz Bērnu žūriju-2015!

Pirmdiena - Krāsošanas diena

Krāsojam pasaku varoņus

Otrdiena - Ceļojumu diena “No Balviem līdz Balviem”

Uzziņu stunda- ekskursija pa pilsētu kopā ar čaklākajiem bibliotēkas apmeklētājiem

Trešdiena - Lasīšanas diena

Lasītavā- mini konkurss: lasi no žurnāliem anekdotes, pastāsti citiem, smejamies kopā

Abonementā- lasām kopā Bērnu žūrijas grāmatu)

Ceturtdiena - Filmu diena

Grāmata un filma bibliotēkā

Piektdiena - Grāmatu labošanas diena

Paildzināsim grāmatas mūžu

Vairāk informācijas var skatīt pielikumā no Vaduguns.- 2015.- 5.jūnijs

Krāsošanas diena- atpazīstam un krāsojam pasaku varoņus!

Ceļojumu diena “No Balviem līdz Balviem”

Pie Balvu dižozola

Lāču dārzā

Anekdotēs žurnālos!

Tūlīt iepazīsim jauno grāmatu

“Brigita un brāļi aļņi”!

Tikšanās ar rakstniekiem notika” Grāmatu svētki kopā ar Zvaigzni ABC” ietvaros. Balvos pie saviem mazajiem lasītājiem viesojās un sarunājās tādi brīnišķīgi bērnu grāmatu autori, kā Uldis Auseklis, Evija Gulbe un Andris Jansons.

ULDIS AUSEKLIS- Dzejnieks ar lielo burtu, kurš bija ļoti gaidīts. Pateicoties skolotāju atsaucībai, skolēni bija sagatavojuši 10 minūšu uzvedumu, kā runcis Francis ceļo pa Latviju: karte, īsts velosipēds, dzejoļi. Dzejnieks, neskatoties uz cienījamiem gadiem- ieinteresēts, emocionāls, lasa dzejoļus no galvas, raksta arī pasakas, sarunājas ar bērniem, pieskaroties gan Raiņa un Aspazijas bērnu dzejai, gan K. Skalbes “Kaķīša dzirnaviņām” Piedalījās 40 apmeklētāji.

Uldis Auseklis būs jauna pasaka!

Evija Gulbe- tikās ar pirmsskolas izglītības iestādes “Sienāzītis” sagatavošanas grupiņas bērniem. Bērni bija ļoti gatavojušies- KOKO un RIKO izspēlēja fragmentu no pasakām, dzejojīšus no Evijas grāmatām, ko skandēja mūzikas pavadījumā. Evija lasīja fragmentu no KOKO un RIKO turpinājuma, izspēlēja spēles ar bērniem. Ļoti sirsnīgs un mīļš pasākums. Mīļš paldies 45 “sienāzīšiem” un Evijai!

Kopā ar KOKO un RIKO un citiem lasītājiem no “Sienāzīša”

Andris Jansons- un viņa “Tūju pasaka” ciemojās pie saviem 40 lasītājiem Balvu pamatskolā un Stacijas pamatskolā. Skolēni bija sagatavojuši jautājumus ar kuriem autors lieliski tika galā un sniedza atbildes. Autors kopā ar bērniem izspēlēja burtu spēli, labprāt sniedza autogrāfus un fotografējās un apsolīja, ka viņa pasakai būs arī turpinājums. Gaidīsim!

Beidzoties sarunai visi pacietīgi gaida rakstnieka autogrāfu

“Sarunas par grāmatām” ir darba forma, kurā mēģinām iepazīstināt bērnus un pusaudžus ar jaunāko literatūru bibliotēkā atbilstoši viņu vecumam, radīt interesi, iesaistīt viņus sarunās. Šogad tādas sarunas notika 8 reizes, kurās piedalījās 142 dalībnieki. Pasākums vislabāk liekas izdevies tad, kad klausītāji vēlāk ierodas bibliotēkā pēc konkrētas grāmatas, kura viņu ieinteresējusi pēc bibliotekāres stāstījuma.

Bibliotēkas iepazīšanas **ekskursijās** “Iepazīsti bibliotēku un kļūsti tās lasītājs!” piedalījās 105 apmeklētāji. Vislielāko uzmanību pievēršam 1. klašu skolēniem, kuri jau ir iemācījušies lasīt, bet varbūt vēl nav atraduši ceļu uz bibliotēku. Mazie apmeklētāji tiek aicināti iepazīties ar bibliotēku, izejot cauri visām nodaļām, vairāk uzkvējoties apstrādes nodaļā, lai uzzinātu par to kā grāmata nokļūst bibliotēkas plauktā, zālē- kur notiek pasākumi un izstādes, novadpētniecības lasītavā- liekam puzzles no kādas vietas Balvos, noskatāmies multenīti par Balvu vilciņu, lasītavā bērniem uzzinām kādi žurnāli pieejami bērniem- liekam burtiņus, lai sanāktu nosaukums; internets bērniem, kuru drīkst izmantot tikai ar vecāku atļauju, abonements un stūrītis bērniem-noskaidrojam, kas jādara, lai kļūtu par lasītāju, izspēlējam spēli ar dažādiem jautājumiem par literatūru, un mums atvēlēta stunda ir beigusies. Drusku par īsu...

Kas ir “EZIS”?

Kā kļūt par bibliotēkas lasītāju?

Bibliotēkā jau 14. gadu darbojas un savu nozīmi nav zaudējusi lasīšanas veicināšanas programma “**Bērnu-Jauniešu** un jau trešo gadu- **Vecāku** žūrija” Programmā sākumā iesaistījās 171 lasītājs, bet beigās lasīt un vērtēt beidza 185 Šīs programmas trūkums- ar katru gadu paliek mazāks valsts atbalsts grāmatu nodrošināšanā.

Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā jau 4. gadu dzīvo “**grāmatu rūķis**”, kurš visa gada garumā seko līdzi lasītājiem, lai noteiktu, kurš ir čaklākais, kurš visvairāk izlasījis grāmatu un žurnālu, visvairāk apmeklējis bibliotēku. Pašiem mazākajiem čaklākajiem lasītājiem, kuri vēl tic brīnumam, rūķis sūta vēstules un saldumus, visu čaklāko lasītāju vārdi parādās bibliotēkas www.balvurcb.lv- bērniem- Grāmatu lasītāju Top 10, Žurnālu lasītāju TOP 10; čaklākie lasītāji ,novada domes mājaslapās, uz informācijas stendiem bibliotēkā.

GRĀMATU LASĪTĀJU TOP 10

BALVU CB BĒRNU LITERATŪRAS NODAĻĀ 2015 .GADĀ

ELIJA DMITRIJEVA

REINIS BABRIS

DITA DMITRIJEVA

EVITA LIELPĒTERE

ELĪZA PUNDURE

VELTA PUREŅINA

KRISTA ARULE

EVELĪNA PRISTE

MADARA MOZULE

ŽURNĀLU LASĪTĀJU TOP 10

EVELĪNA PRISTE

KRISTIĀNS BOKTA

ANASTASIJA KLIJA

ELIJA DMITRIJEVA

SANIJA SKALOVA

DITA DMITRIJEVA

KINTIJA BRENČA

EDIJS KEIŠS

EVIIJA PUŽULE

AGNESE UGARE

7. Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā. Vajadzības.

N. p.k .	Norises vieta, laiks	Organizētā	Pasākuma nosaukums	Dalībnieki
1.	28. februāris Ķīpsala, Rīga	LNB BLC	Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrijas 2014”Lielie lasīšanas svētki	Inese Supe

			Svētku dalībniekus – ap 800 bērnu un pieaugušo, kuri pārstāv bibliotēkas no visas Latvijas – priecēja aktieri un mūziķi, tostarp populārā grupa "Triānas Parks". Vienlaikus tā bija iespēja iepazīt un uz klausīt rakstniekus, tulkotājus, māksliniekus un izdevējus.	
2.	17.04. Latvijas Mākslas akadēmijā	Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, LNB	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Saule pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestiņas" Ieguvu ļoti labu un vērtīgu informāciju par visu bērnu literatūru kopumā 2014. gadā, uzstājās pieredzējuši lektori, kā I.Stikāne, J.Petraškevičs u.c.	Ligita Pušpure
3.	16.06. Cēsu novads, Priekuļi	Balvu Centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas uz Cēsīm un Priekuļiem	Evita Arule, Inese Supe, Ligita Pušpure

4.	11.-12.07. Rīga, Cēsis, Lotes zeme Igaunijā	LNB, BLC	Brauciens uz Igauniju. Maršrutā Rīga- Cēsis, Cēsu zinātnes centrs Z(in)OO, Cēsu CB, Valga, Lotes zeme Igaunijā.	Ligita Pušpure
			Ļoti , ļoti patika pilnīgi viss: kolēģi, brauciens, organizācija. PALDIES par uzaicinājumu!	
5.	24.09. Ludzas Galvenajā bibliotēkā	Ludzas galvenā bibliotēka, Bibliotēkā ru biedrība	Latgales novada bibliotēku darbinieku konference	Ligita Pušpure
			Bija interesanti paklausīties kolēģu pieredzē no citiem Latgales novadiem u. C.. informācija	
6.	09.10. Ziemeļu Ministru padomes birojā	Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā	Informatīvā tikšanās par Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļu.	Evita Arule
			Seminārā biju pirmo reizi un visa informācija bija jauna un aizraujoša. Visiem iesaku izmantot iespējas pilnveidot savas zināšanas un bagātināties no citu pieredzes.	

7.	13.10. LNB	LNB, Latvijas bibliotekār u biedrība	Latvijas bibliotekāru 17. konference	Ligita Pušpure
			Jauna pieredze bija ideju tirgus- kurā piedalījies ar pašgatavotajām spēlēm “Mana pilsēta Balvi”, “Mana Latvija”, “Literārais cirks” kuras izmantoju darbā ar bērniem un kas izraisīja interesi no apmeklētāju puses.	
8.	11.11.-09.12. pie sava datora	KISC	Vebināru cikls par aktuālajiem informācijas resursiem un e- pakalpojumu iespējām.	Inese Supe Evita Arule Ligita Pušpure
			Iespēja noklausīties informāciju attālināti un vēl iegūt apliecinājumu ir vērtējama pozitīvi!	
9.	19.09.,24.10.,14.11., 28.11,5.12. Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka, atbalsta VKKF, Balvu novada dome	Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem ”Rainis un Aspazija”	Evita Arule Ligita Pušpure
			Iespēja iegūt informāciju par šīm personībām no savādāka skatupunkta. Pozitīvi, ka tas iespējams tepat uz vietas	

Ikdienā strādājot ar bērniem, jāprot iet līdzī laikam, lai savu bibliotēkas lietotāju prastu ieinteresēt par lasīšanu, grāmatām, bibliotēku kā vietu, kur var interesanti un lietderīgi pavadīt laiku, tādēļ bibliotēkas darbiniekiem ir visu laiku jāizglītojas, apmeklējot kursus savā specializācijā- tieši darbā ar bērniem un jauniešiem.

8.Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.

Bibliotēkas iekšējo kārtības noteikumu neievērošana:

Pavirši izturas pret bibliotēkas inventāru, grāmatām, žurnāliem, galda spēlēm, datoriem, nereaģē uz bibliotekāres aizrādījumiem, trokšņo, lauž bibliotēkas inventāru, piemēslotelpas, aizskar un izsmej mazākos bērnus. Viens no risinājumiem varētu viņus vairāk noslogot ar dažādām aktivitātēm

Neiecietība, agresivitāte savā starpā

Mūsdienās bērni labprāt laiku pavada pie viedtālruna, planšetes vai datora. Tas atstāj redzamas sekas, ko var novērot ikdienas darbā ar bērniem. Bērni neprot spēlēt piekāpties, ātri uzvelkas ir neiecietīgi, agresīvi viens pret otru, pret pieaugušo. Savus konfliktus nevis izrunā, bet risina ar dūrēm. Nestāsta vecākiem patiesību par to, kur atrodas, bieži kavē pulciņus, jo labāk laiku pavada bibliotēkā pie datora. Pavirši izturas pret savām mantām, regulāri atstāj savas drēbes, somas, mobilos telefonus, paši pat nenojauš un nemeklē pazudušās lietas, kamēr nāk vecāki un jautā mums. lai savu enerģiju izliek pozitīvās nodarbēs.

Liela daļa bērnu savukārt ir ļoti noslogoti ārpuskolas nodarbībās mūzikas, mākslas, sporta skolās, ka viņiem atliek maz laika lasīšanai un bibliotēkas apmeklējumiem

Tomēr bibliotekārs, kuram jāapkalpo lasītāji, jāuzmana interneta telpa, jāgatavo pasākumiem, nevar pietiekoši daudz uzmanības veltīt bērniem, kuri traucē citus apmeklētājus un mūsu darbu. Darba procesa traucētāju izraidīšana no bibliotēkas neatrisina cēloni, bet šī brīža problēmu. Cēlonis ir jārisina ģimenē, kur būtu jāieaudzina pieklājība, uzvedība, atbildība, cieņa un saskarsme.

Lielie parādnieki

Tie galvenokārt ir bērnu vecāki un pieaugušie, kuri uzskata, ka viņiem ir tiesības iespieddarbus neatgriezt, neskatoties uz atgādinājumiem, vēstulēm, zvaniem. Jo lielāks parādnieks, jo grūtāk ar viņiem strādāt.

Darbā ar bērniem un jauniešiem bibliotēkām ir jābūt radošam, elastīgam, atvērtam un pozitīvam cilvēkam. Mūsdienās, kad ļoti strauji attīstās modernās tehnoloģijas, kuras ļoti konkurē ar grāmatām, žurnāliem un cietiem radošā brīvā laika pavadīšanas veidiem, bibliotēkām daudz jāmācās un jāpilnveido sevi, lai spētu bērnus aizraut. Bibliotēkās bieži pilda arī sociālā darbinieka funkcijas, jo darbā ar bērniem un jauniešiem ir jābūt prasmei uz klausīt, atbalstīt, sniegt palīdzību.

Balvu CB bērnu literatūras nodaļas vadītāja

Ligita Pušpure

2016. gada 9. februārī